

Державна установа
“Український інститут розвитку освіти”
Відділ професійного розвитку педагогічних працівників

Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально- методичного забезпечення

2
0
2
4

КИЇВ

UIRO

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
РОЗВИТКУ ОСВІТИ

РОЗРОБНИКИ:

Борисенко Юлія, методист відділу професійного розвитку педагогічних працівників Державної установи «Український інститут розвитку освіти».

Венгловська Олена, методист відділу професійного розвитку педагогічних працівників Державної установи «Український інститут розвитку освіти», кандидат педагогічних наук.

Гладкова Ганна, методист відділу професійного розвитку педагогічних працівників Державної установи «Український інститут розвитку освіти».

Новик Ірина, методист відділу професійного розвитку педагогічних працівників Державної установи «Український інститут розвитку освіти», кандидат педагогічних наук.

Стягунова Ольга, методист відділу професійного розвитку педагогічних працівників Державної установи «Український інститут розвитку освіти», кандидат педагогічних наук.

Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Новик І., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. 10 с.

Матеріали навчально-методичного комплексу спрямовані на підготовку супервізорів для здійснення комплексу заходів із професійної підтримки та допомоги педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.

Комплект містить десять брошур, що відповідно до Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом МОН від 14.06.2024 № 855, послідовно, комплексно, у стислій формі за допомогою таблиць та схем розкривають теми двох модулів, а саме: загальні положення, юридичний статус та процедуру здійснення супервізії. Брошури містять орієнтовні практичні кейси, що стануть підґрунтям для розробки актуальних завдань.

Пропоновані матеріали призначені для тренерів, які здійснюють навчання супервізорів, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників закладів освіти різних рівнів, наукових та науково-дослідницьких установ, інших установ та організацій, які прагнуть стати супервізорами, керівників закладів загальної середньої освіти, і всіх тих, хто вболіває за те, щоб освіта була ефективною та якісною.

Шановні колеги!

Зміни в українській освіті потребують постійних трансформацій у роботі педагога, аби він успішно втілював основні положення Концепції «Нова українська школа». У вирі великої кількості інформації, насиченості трудових функцій та різноманітних форм підвищення кваліфікації, учитель потребує професійної кваліфікованої підтримки та допомоги у власних професійних ситуаціях задля запобігання вигорання та, як результат, підвищення рівня викладацької діяльності. Саме супервізори покликані виконувати цю важливу місію, для реалізації якої необхідно вдосконалити їх власні професійні компетентності.

Вашій увазі пропонується комплект навчально-методичного забезпечення для педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників закладів освіти різних рівнів, наукових та науково-дослідницьких установ, інших установ та організацій, які мають наміри здійснювати підготовку супервізорів та проводити супервізію у закладах загальної середньої освіти.

Навчально-методичний комплект містить десять тематичних брошур для реалізації [Програми з підготовки тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти \(за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам \(здійснення супервізії\)\)](#), затвердженого наказом УІРО від 23.09.2024 № 131-аг. У змісті кожної з них розкрито завдання супервізії, виконання суб'єктами підвищення кваліфікації яких, допоможуть досягнути поставленої мети, а саме: підготувати супервізорів для здійснення комплексу заходів із професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти. Особливістю презентованих брошур є те, що вони стислі, схематичні, візуалізовані та наповнені орієнтовними практичними кейсами, що дасть можливість закріпити вивчений матеріал на тренінгу та стати основою для підготовки супервізорів і здійснення супервізії.

Зміст навчально-методичного комплекту охоплює також додаткові брошури зі зразками документів для проведення супервізії та протоколами дій супервізора на різних етапах супервізії. Для того, щоб перейти та переглянути матеріали, варто натиснути на покликання, які розміщені під кожною брошурою.

***Бажаємо успіхів у професійному зростанні та у реалізації важливої освітньої місії:
професійній допомозі та підтримці педагогів!***

З повагою автори

Зміст брошури **«Ціннісні аспекти супервізії в освіті»** висвітлює всебічний огляд супервізії в освітній сфері, зокрема, її законодавче регулювання та практичне застосування. У ній розкривається сутність супервізії як виду наставництва, визначено її цілі, функції та завдання, а також окреслено відмінності між супервізією та наставництвом. Детально розглянуто поняття супервізора та супервізанта, їхню співпрацю, що базується на цінностях Нової української школи (НУШ). Окрім теоретичних засад, у книзі представлено практичний досвід супервізії в Україні та міжнародний контекст її здійснення. Проаналізовано переваги та виклики впровадження супервізії в українській системі освіти, що робить його цінним ресурсом для освітян та керівників освітніх закладів.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Борисенко Ю. Ціннісні аспекти супервізії в освіті. УІПО. 2024. 13 с.
URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/12_czinnisni-aspekty-superviziyi-v-osviti.pdf

Брошура **«Профіль супервізора»** розкриває ключові аспекти діяльності супервізора в освітньому середовищі. У ній розглядаються структурно-змістові компоненти профілю супервізора, включаючи цінності, професійні компетентності, риси характеру та міжособистісні якості. Особливу увагу приділено самооцінюванню супервізором власних компетентностей, необхідних для успішної супервізії, а також аналізу передумов, які забезпечують її ефективність. У змісті подано характеристику основних ролей супервізора, таких як: консультант, тренер, коуч, наставник, фасилітатор та лідер. Цей ресурс стане незамінним інструментом для професійного розвитку супервізорів і покращення їхньої роботи з педагогічними працівниками.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Новик І. Профіль супервізора. УІПО. 2024. 12 с.
URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/8_profil-supervizora.pdf

Змістове забезпечення брошури **«Принципи, форми та методи супервізії»** розкриває ключові принципи та методи супервізії, акцентуючи увагу на людиноцентризмі, доступності, відповідальності, академічній доброчесності, свободі, партнерстві, об'єктивності, гуманізмі, демократизмі, конфіденційності та збереженні психологічного комфорту. Охарактеризовано різні методи супервізії, включаючи супервізійну бесіду, консультування, спостереження, опитування, самооцінювання, аналіз документів тощо. Також висвітлено різноманітні форми організації супервізії (очна, очно-дистанційна, дистанційна) та особливості їх проведення в індивідуальному та груповому форматах.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Стягунова О. Принципи, форми та методи супервізії. УІПО. 2024. 14 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/7_pryncypy-metody-ta-formy-superviziyi.pdf

Брошура **«Документальне забезпечення супервізії»** містить інформацію про процес організації та проведення супервізії в закладах загальної середньої освіти, зокрема, розкрито умови для її проведення, а також процедури узагальнення та верифікації результатів. Особлива увага приділена оформленню необхідних документів, серед яких: запит на проведення супервізії, договір, план-графік проведення, акт здачі-приймання послуг, звіт про проведення супервізії та свідоцтво про її проходження. Ця брошура стане надійним інструментом для супервізорів та управлінців, що дозволить забезпечити ефективне управління процесом супервізії та документування її результатів.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Гладкова Г. Документальне оформлення супервізії. УІПО. 2024. 11 с.

URL: <https://uied.org.ua/broshury/profesijni-rol-i-fahivciv-czentru-profesijnogo-rozvytku-pedagogichnyh-praczivnykiv/>

У брошурі «**Андрагогічний підхід у супервізії**» висвітлено сутність та основні поняття андрагогіки, її місце у супервізії, охарактеризовано чинники, що мають враховувати супервізори під час надання підтримки та здійснення супроводу супервізантів; висвітлено закономірності та принципи, що є основоположними в організації супервізії. Сфокусовано увагу на тому, що має знати супервізор про андрагогічний підхід, та яким чином його реалізовувати під час супервізійного циклу. Формуванню практичних навичок супервізорів щодо застосування андрагогічного підходу сприятимуть практичні кейси.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Венгловська О. Андрагогічний підхід у супервізії. УІРО. 2024. 15 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/1_andragogichnyj_pidhid_u_superviziyi.pdf

Зміст брошури «**Цикл супервізії**» містить детальний аналіз циклу супервізії, де розкрито кожен етап: підготовчий, основний і заключний. На підготовчому етапі приділяється увага створенню організаційних та нормативних умов для проведення супервізії, а також самооцінюванню діяльності супервізанта. Основний етап включає планування супервізійної сесії, спостереження за практикою супервізанта, вивчення робочої документації, осмислення результатів та надання практичних порад. Заключний етап передбачає узагальнення та верифікацію результатів, планування професійного розвитку супервізанта та оформлення супровідної документації. Брошура буде корисним інструментом для супервізорів, що допоможе ефективно організувати та здійснювати супервізію.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Гладкова Г., Новик І. Цикл супервізії. УІРО. 2024. 10 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/11_czykl-superviziyi.pdf

Брошура **«Планування і проведення супервізійної бесіди»** розкриває важливі аспекти супервізійної бесіди, зосереджуючись на її меті, умовах для досягнення результатів, а також на рефлексії та підтримці супервізанта у самостійному визначенні проблем, усвідомленні власних дій і пошуку рішень. Окрему увагу приділено розвитку навичок супервізора для ефективної комунікації, таких як використання різних типів запитань (закритих, відкритих, уточнюючих, навідних), а також застосування невербальної мови. Цей посібник стане цінним ресурсом для супервізорів, які прагнуть підвищити ефективність своєї роботи та комунікації з супервізантами.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Гладкова Г. Планування і проведення супервізійної бесіди.

УІРО. 2024. 13 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/6_planuvannya-i-provedennya-supervizijnoi-besidy.pdf

Брошура **«Інструменти для супервізії»** пропонує інструменти для супервізорів і супервізантів, спрямовані на самооцінювання та зворотний зв'язок щодо готовності педагогів до реалізації вимог Державних стандартів загальної середньої освіти та Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». У ньому представлені анкети для визначення професійного рівня педагогів, інструкції зі створення портфоліо супервізанта та ведення щоденника рефлексії. Також подано форми спостереження за уроками, а також планування довгострокового професійного розвитку супервізанта. Брошура стане корисним ресурсом для педагогічних працівників, які прагнуть систематично підвищувати свою професійну компетентність та ефективність в освітньому процесі.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Гладкова Г., Новик І. Інструменти для супервізії. УІРО. 2024. 10 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/3_instrumenty-superviziyi.pdf

Зміст брошури «**Супервізія як інструмент розвитку професійної саморефлексії**» спрямований на розвиток рефлексивного мислення та самоаналіз у супервізантів, що є ключовими елементами ефективної супервізії. У ній описані різні методи та прийоми рефлексії, що допоможуть підвищити якість супервізійного процесу. Серед них: асоціативний куц, метод прес, техніка «Закінчи речення», «Колесо балансу» та інші. Ця брошура буде корисна супервізорам для стимулювання глибшого осмислення супервізантами власної професійної діяльності.

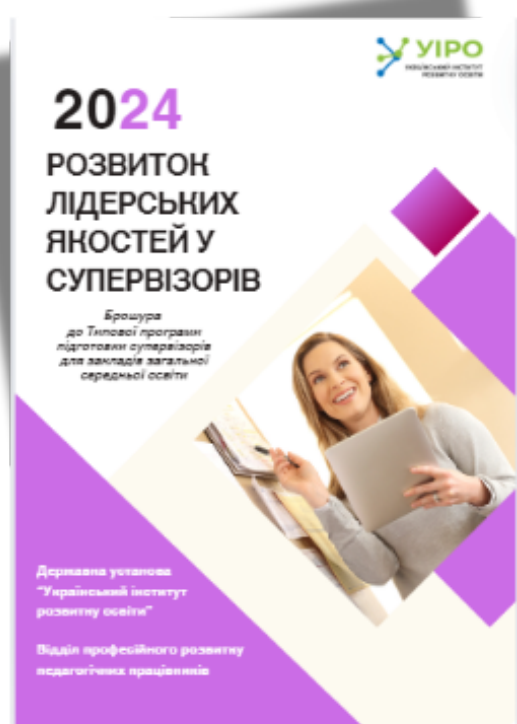
Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Стягунова О. Супервізія як інструмент розвитку професійної саморефлексії. УІРО. 2024. 13 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/10_superviziya-yak-instrument-rozvytku-profesijnoyi-samorefleksiyi.pdf

Брошура «**Розвиток лідерських якостей у супервізорів**» розкриває важливість лідерства у процесі супервізії. У ній подано особистісні якості лідера-супервізора, такі як професійний досвід, компетентність, високий рівень комунікації, впевненість у собі, мотивація, прагнення до самовдосконалення тощо. Описано різні стилі лідерства супервізора, зокрема, командувача, провидця, емпатійного, демократичного, стандартизатора та наставника, а також їхній вплив на процес супервізії. Брошура також висвітлює способи розвитку лідерських якостей у супервізорів, включаючи дії, спрямовані на їх удосконалення, та оцінку ефективності лідерства у супервізії. Подана інформація буде корисна для тих, хто прагне посилити свої лідерські якості.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Борисенко Ю., Венгловська О., Новик І. Розвиток лідерських якостей супервізорів. УІРО. 2024. 13 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/9_rozvytok_liderskyh_yakostej_supervisoriv.pdf

Брошура «**Кейс документів супервізії**» є додатком до брошури «**Документальне оформлення супервізії**». У ній подано зразки документів, які допоможуть супервізору на організаційному етапі супервізії. До кейсу включено: запит на проведення супервізії, договір про проведення супервізії, акт здачі-приймання послуг, звіт супервізора, план-графік проведення супервізії, анкета супервізанта, свідоцтво про проходження супервізії. Додаток до брошури стане корисним помічником в оформленні документів упродовж надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Гладкова Г. Кейс документів супервізії: додаток до брошури «Документальне оформлення супервізії». УІРО. 2024. 13 с.

URL: <https://uied.org.ua/broshury/profesijni-rol-i-fahivczi-v-czentru-profesijnogo-rozvytku-pedagogichnyh-pracivnykiv/>

Брошура «**Кейс супервізора**» є додатком до брошури «**Інструменти для супервізії**». Кейс містить протоколи дій супервізора при проведенні усіх видів супервізійних бесід, спостереженні, наданні практичних рекомендацій. Крім правил та порад, до них включені й табу в діях супервізора як запобіжники можливих негативних наслідків. Кейс покликаний допомогти супервізору досягти очікуваного результату супервізії.

Матеріали цієї публікації можуть використовуватись за умови такого покликання:

Гладкова Г. Кейс супервізора: додаток до брошури «Інструменти для супервізії». УІРО. 2024. 7 с.

URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/5_kejs-supervizora.pdf

**вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
03035, Київ, Україна
<https://uied.org.ua/>
uio.sektorprofrosvitok@gmail.com**

